

За загальною редакцією

*Василика Віталія Валентиновича, заступника міністра юстиції
України.*

Авторський колектив

Бесчастний Віктор Миколайович — доктор юридичних наук, професор, Керівник Секретаріату Конституційного Суду України;

Бігунець Ірина Миколаївна — адвокат адвокатського бюро «Василика В.В.»;

Боровик Андрій Володимирович — кандидат юридичних наук, доцент, професор кафедри кримінального права і правосуддя Міжнародного економіко-гуманітарного університету імені академіка Степана Дем'янчука;

Буглак Юрій Олександрович — кандидат юридичних наук, член Центральної виборчої комісії України;

Василик Віталій Валентинович — заступник міністра юстиції України;

Гейц Олександр Олегович — кандидат юридичних наук, старший науковий співробітник відділу науково-практичних експертиз Науково-дослідного інституту публічного права;

Губанова Тамара Олексіївна — доктор юридичних наук, професор, заслужений юрист України, директор Фінансово-правового коледжа;

Дніпров Олексій Сергійович — доктор юридичних наук, Керівник Апарату Офісу Президента України;

Дрозд Валентина Георгіївна — доктор юридичних наук, доцент, начальник 3-го науково-дослідного відділу науково-дослідної лабораторії проблем правового та організаційного забезпечення діяльності Міністерства Державного науково-дослідного інституту МВС України;

Дрозд Віталій Юрійович — кандидат юридичних наук, слідчий третього слідчого відділу Територіального управління Державного бюро розслідувань, розташованого у місті Києві;

Дрозд Олексій Юрійович — доктор юридичних наук, доцент, начальник відділу докторантури та ад'юнктури Національної академії внутрішніх справ України;

Дурнов Євген Сергійович — доктор юридичних наук, доцент, доцент кафедри історії держави та права Національної академії внутрішніх справ;

Журавльов Дмитро Володимирович — доктор юридичних наук, професор, заслужений юрист України, перший заступник директора Інституту права та післядипломної освіти Міністерства юстиції України;

Журавльова Зоря Владленівна — кандидат юридичних наук, приватний нотаріус Київського міського нотаріального округу;

Іншин Микола Іванович — доктор юридичних наук, професор, академік НАПрН України, заслужений юрист України, завідувач кафедри трудового права та права соціального забезпечення Київського національного університету імені Тараса Шевченка;

Козін Сергій Миколайович — кандидат юридичних наук, доцент, асистент кафедри теорії та історії держави і права Національного університету біоресурсів і природокористування України;

Кутерга Максим Володимирович — кандидат юридичних наук, адвокат;

Лошицький Михайло Васильович — доктор юридичних наук, професор, заслужений діяч науки і техніки України, директор Науково-дослідного інституту публічного права;

Мацюк Володимир Ярославович — доктор юридичних наук, заслужений юрист України, перший заступник начальника Головного оперативного управління Державної фіскальної служби України;

Могілевський Леонід Володимирович — доктор юридичних наук, професор, проректор Харківського національного університету внутрішніх справ;

Монаснко Антон Олексійович — доктор юридичних наук, професор, заслужений юрист України, керівник Центру дослідження проблем адміністративної юстиції Київського регіонального центру Національної академії правових наук України;

Никитюк Ярослав Ігорович — аспірант кафедри поліцейського права Національної академії внутрішніх справ;

Оніщенко Наталія Миколаївна — доктор юридичних наук, професор, заслужений юрист України, академік Національної академії правових наук України, завідувач відділу теорії держави і права Інституту держави і права ім. В. М. Корецького;

Резнік Олег Миколайович — доктор юридичних наук, доцент, заступник директора з наукової роботи Навчально-наукового інституту права Сумського державного університету;

Саблук Сергій Анатолійович — доктор юридичних наук, головний науковий співробітник Науково-дослідного інституту публічного права;

Сіроха Дмитро Ігорович — кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри трудового права та права соціального забезпечення Київського національного університету імені Тараса Шевченка;

Трофімцов Владислав Анатолійович — доктор юридичних наук, провідний науковий співробітник відділу науково-практичних експертиз та законопроектних робіт Науково-дослідного інституту публічного права;

Фатхудінова Олена Василівна — кандидат юридичних наук, професор, декан юридичного факультету Київського університету туризму, економіки та права;

Фоменко Андрій Євгенійович — кандидат юридичних наук, заслужений юрист України, ректор Дніпропетровського державного університету МВС України;

Чернишов Денис Вікторович — кандидат юридичних наук, радник Голови правління ПАТ Укргазбанк;

Чижмарь Катерина Іванівна — доктор юридичних наук, доцент, заслужений юрист України, директор Інституту права та післядипломної освіти Міністерства юстиції України;

Чижмарь Юрій Васильович — доктор юридичних наук, доцент, професор кафедри цивільного, господарського, адміністративного права та правоохоронної діяльності ВЗО Відкритий міжнародний університет розвитку людини «Україна»;

Юнін Олександр Сергійович — доктор юридичних наук, доцент, директор Навчально-наукового інституту заочного навчання та підвищення кваліфікації Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ.

ВСТУП

Пропонований матеріал так чи інакше має відношення до кримінального покарання в Україні. Однак він не є структурно та логічно пов'язаним — швидше висвітлюються різні аспекти загальної теми.

Система відбування покарання знаходиться у стані перманентної реформи, що вказує на відсутність усталеної правової думки щодо її функціонування, мети і завдань, перспектив і розвитку в сучасних умовах (верховенство права, дотримання прав і основоположних свобод людини).

У всякому разі у цій збірці буде наданий корисний матеріал за напрямками, які задані законами коментованими з урахуванням загального центру тяжіння — кримінального провадження і покарання.

До коментованих законів будуть додані інформаційно-правові матеріали у вигляді нормативних актів із згаданої тематики, в основному підзаконного характеру, а також зовсім небагато судової практики вітчизняної та солідна порція практики ЄСПЛ.

Видання буде корисне як практикуючим правникам — адвокатам, суддям, прокурорам, працівникам правоохоронних органів, так й студентам, викладачам юридичних факультетів, а також усім зацікавленим читачам.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1 НАУКОВО-ПРАКТИЧНИЙ КОМЕНТАР	4
ЗАКОН УКРАЇНИ «Про Державну кримінально-виконавчу службу України»	4
Розділ I ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ	5
Стаття 1. Завдання Державної кримінально-виконавчої служби України	5
Стаття 2. Основні принципи діяльності Державної кримінально-виконавчої служби України.....	6
Стаття 3. Правова основа діяльності Державної кримінально-виконавчої служби України	8
Стаття 4. Діяльність Державної кримінально-виконавчої служби України та забезпечення прав і свобод людини та громадянина.....	8
Стаття 5. Відносини Державної кримінально-виконавчої служби України з органами державної влади, органами місцевого самоврядування, підприємствами, установами та організаціями, органами іноземних держав і міжнародними організаціями	9
Розділ II ЗАГАЛЬНА СТРУКТУРА, ЧИСЕЛЬНІСТЬ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ДІЯЛЬНОСТІ ДЕРЖАВНОЇ КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ.....	9
Стаття 6. Структура та чисельність Державної кримінально-виконавчої служби України	9
Стаття 7. Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері виконання кримінальних покарань	11
Стаття 8. Керівник центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері виконання кримінальних покарань.....	12
Стаття 9. Територіальні органи управління центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері виконання кримінальних покарань.....	13
Стаття 10. Кримінально-виконавча інспекція	14
Стаття 11. Установи виконання покарань та слідчі ізолятори	15
Стаття 12. Воєнізовані формування	16
Стаття 13. Підприємства установ виконання покарань.....	17
Розділ III ПЕРСОНАЛ ДЕРЖАВНОЇ КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ.....	18
Стаття 14. Персонал Державної кримінально-виконавчої служби України	18
Стаття 14 ¹ . Врегулювання конфлікту інтересів	22
Стаття 15. Обмеження політичної діяльності в Державній кримінально-виконавчій службі України.....	24
Стаття 16. Вимоги до персоналу Державної кримінально-виконавчої служби України і його відповідальність	25
Стаття 17. Підготовка кадрів для Державної кримінально-виконавчої служби України	26

Розділ IV ПРАВА ТА ОBOB'ЯЗКИ ПОСАДОВИХ І СЛУЖБОВИХ ОСІБ ОРГАНІВ І УСТАНОВ ВИКОНАННЯ ПОКАРАНЬ, СЛІДЧИХ ІЗОЛЯТОРІВ.....	27
Стаття 18. Права та обов'язки посадових і службових осіб органів і установ виконання покарань, слідчих ізоляторів.....	27
Стаття 19. Застосування сили персоналом Державної кримінально-виконавчої служби України.....	30
Стаття 20. Сприяння органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, об'єднань громадян виконанню завдань Державною кримінально-виконавчою службою України	31
Розділ V ПРАВОВИЙ ТА СОЦІАЛЬНИЙ ЗАХИСТ ПЕРСОНАЛУ ДЕРЖАВНОЇ КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ	32
Стаття 21. Правовий статус персоналу Державної кримінально-виконавчої служби України.....	32
Стаття 22. Правовий захист осіб рядового і начальницького складу кримінально-виконавчої служби	33
Стаття 23. Соціальний захист персоналу Державної кримінально-виконавчої служби України.....	33
Розділ VI ФІНАНСУВАННЯ І ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ДЕРЖАВНОЇ КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ	36
Стаття 24. Фінансування діяльності Державної кримінально-виконавчої служби України	36
Стаття 25. Забезпечення діяльності Державної кримінально-виконавчої служби України	37
Стаття 26. Майно Державної кримінально-виконавчої служби України	38
Розділ VII КОНТРОЛЬ І НАГЛЯД ЗА ДІЯЛЬНІСТЮ ДЕРЖАВНОЇ КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ	39
Стаття 27. Контроль за діяльністю Державної кримінально-виконавчої служби України	39
Стаття 28. Контроль за фінансово-господарською діяльністю Державної кримінально-виконавчої служби України	39
Стаття 29. Нагляд за дотриманням законності в діяльності Державної кримінально-виконавчої служби України	40
Розділ VIII ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ	40
 ЗАКОН УКРАЇНИ «Про попереднє ув'язнення».....	42
Стаття 1. Попереднє ув'язнення.....	43
Стаття 2. Мета попереднього ув'язнення	44
Стаття 3. Підстави для попереднього ув'язнення	45
Стаття 4. Установи для попереднього ув'язнення	46
Стаття 5. Забезпечення порядку тримання під вартою у місцях попереднього ув'язнення.....	47
Стаття 6. Правове становище осіб, які перебувають у місцях попереднього ув'язнення.....	47
Стаття 7. Режим у місцях попереднього ув'язнення	48
Стаття 8. Роздільне тримання у місцях попереднього ув'язнення	50
Стаття 9. Права осіб, взятих під варту	53
Стаття 10. Обов'язки осіб, взятих під варту.....	57

Стаття 11. Матеріально-побутове забезпечення і медичне обслуговування осіб, взятих під варту	57
Стаття 12. Надання побачень особам, взятим під варту	59
<i>Стаття 13. Листування осіб, взятих під варту. Порядок надсилання скарг, заяв і листів</i>	61
Стаття 14. Заходи заохочення, що застосовуються до осіб, взятих під варту.....	64
Стаття 15. Заходи стягнення, що застосовуються до осіб, взятих під варту.....	64
Стаття 16. Умови та оплата праці осіб, взятих під варту.....	65
Стаття 17. Матеріальна відповідальність осіб, взятих під варту.....	66
Стаття 18. Заходи безпеки і підстави для застосування заходів фізичного впливу, спеціальних засобів і вогнепальної зброї	67
Стаття 19. Особливий режим у місцях попереднього ув'язнення.....	70
Стаття 20. Підстави та порядок звільнення осіб, що тримаються під вартою	72
Стаття 21. Персонал місць попереднього ув'язнення	74
Стаття 22. Нагляд за дотриманням законів у місцях попереднього ув'язнення	76

ЗАКОН УКРАЇНИ «Про соціальну адаптацію осіб, які відбувають чи відбули покарання у виді обмеження волі або позбавлення волі на певний строк».....	77
Розділ I ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ	77
Стаття 1. Визначення термінів	77
Стаття 2. Сфера дії цього Закону	78
Стаття 3. Законодавство України про соціальну адаптацію осіб, які відбувають чи відбули покарання у виді обмеження волі або позбавлення волі на певний строк.....	78
Стаття 4. Основні принципи здійснення соціального патронажу.....	79
Стаття 5. Гарантії реалізації прав звільнених осіб.....	79
Розділ II ПІДГОТОВКА ДО ЗВІЛЬНЕННЯ ОСІБ, ЯКІ ВІДБУВАЮТЬ ПОКАРАННЯ У ВИДІ ОБМЕЖЕННЯ ВОЛІ АБО ПОЗБАВЛЕННЯ ВОЛІ НА ПЕВНИЙ СТРОК, ТА СОЦІАЛЬНИЙ ПАТРОНАЖ ЗВІЛЬНЕНИХ ОСІБ	80
Стаття 6. Підготовка до звільнення осіб, які відбувають покарання у виді обмеження волі або позбавлення волі на певний строк	80
Стаття 7. Організація освіти осіб, які відбувають покарання у виді обмеження волі або позбавлення волі на певний строк.....	81
Стаття 8. Організація діяльності суб'єктів соціального патронажу.....	81
Стаття 9. Послуги, що надаються суб'єктами соціального патронажу	83
Стаття 10. Окремі заходи соціального патронажу.....	84
Стаття 11. Спеціалізовані установи для звільнених осіб	85
Стаття 12. Центр соціальної адаптації.....	86
Стаття 13. Спеціальний будинок-інтернат	87
Стаття 14. Соціальний патронаж окремих категорій звільнених осіб	88
Розділ III ПОВНОВАЖЕННЯ СУБ'ЄКТІВ СОЦІАЛЬНОГО ПАТРОНАЖУ	88
Стаття 15. Повноваження центральних органів виконавчої влади щодо здійснення соціального патронажу	88
Стаття 16. Повноваження місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування щодо здійснення соціального патронажу.....	89
Стаття 17. Виключена	90

Стаття 18. Повноваження державної служби зайнятості щодо здійснення соціального патронажу.....	90
Стаття 19. Повноваження уповноважених органів, що проводять соціальну роботу з сім'ями, дітьми та молоддю, щодо здійснення соціального патронажу	91
Стаття 20. Повноваження органів Національної поліції щодо здійснення соціального патронажу.....	92
Стаття 21. Повноваження центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сферах міграції (імміграції та еміграції), у тому числі протидії нелегальній (незаконній) міграції, громадянства, реєстрації фізичних осіб, біженців та інших визначених законодавством категорій мігрантів, щодо здійснення соціального патронажу	93
Стаття 22. Повноваження центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони здоров'я, щодо здійснення соціального патронажу	94
Стаття 23. Участь підприємств, установ, організацій, які не є у державній власності, об'єднань громадян та фізичних осіб у здійсненні соціального патронажу	95
Розділ IV ФІНАНСУВАННЯ ЗАХОДІВ СОЦІАЛЬНОГО ПАТРОНАЖУ	95
Стаття 24. Фінансування заходів соціального патронажу	95
Стаття 25. Підтримка підприємств, установ та організацій, які не є у державній власності, об'єднань громадян	96
Розділ V ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА ЩОДО СОЦІАЛЬНОГО ПАТРОНАЖУ	96
Стаття 26. Відповідальність за порушення законодавства щодо соціального патронажу	96
Розділ VI ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ	96
РОЗДІЛ 2. СУДОВА ПРАКТИКА	98
РІШЕННЯ ЄСПЛ	98
РІШЕННЯ СУДІВ УКРАЇНИ	280
РОЗДІЛ 3. ІНФОРМАЦІЙНО-ПРАВОВІ МАТЕРІАЛИ	308